

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПРИРОДА І ПРИРОДНІ НЕБЕЗПЕКИ УКРАЇНСЬКИХ КАРПАТ І КРИМСЬКИХ ГІР»

Компонента освітньої програми – *вибіркова* (4,0 кредити)

Освітньо-професійна програма	Геосистеми та георизики
Спеціальність	103 Науки про Землю
Галузь знань	10 Природничі науки
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Мова навчання	Українська
Профайл викладача (-ів)	Поп'юк Яна Анатоліївна, кандидатка географічних наук, асистентка кафедри фізичної географії, геоморфології та палеогеографії http://terra.chnu.edu.ua/popuyuk-yana-anatoliyivna/
Контактний тел.	+380978586585
E-mail:	y.popiuk@chnu.edu.ua
Сторінка курсу в Moodle	https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=8999
Консультації	вівторок, 16:00 год

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою навчальної дисципліни є формування у студентів системного уявлення про природні умови, геодинамічні процеси та природні небезпеки Українських Карпат і Кримських гір як складних гірських геосистем, що зазнають інтенсивного впливу природних і антропогенних чинників. Дисципліна спрямована на набуття знань про причини, механізми виникнення та просторові закономірності розвитку природних небезпечних процесів у гірських регіонах, а також на формування навичок їх аналізу, оцінювання ризиків і мінімізації негативних наслідків.

У процесі вивчення дисципліни студенти знайомляться з особливостями формування природного середовища Українських Карпат і Кримських гір, масштабами впливу природних небезпек на довкілля, населення та господарську діяльність, а також з основними методами дослідження, моніторингу й прогнозування природних ризиків у гірських районах України.

Навчальна дисципліна «Природа та природні небезпеки Українських Карпат і Кримських гір» передбачає комплексне вивчення природних умов, геоморфологічних, геологічних, кліматичних і гідрологічних особливостей гірських регіонів України, а також аналіз природних небезпечних процесів і явищ, характерних для цих територій.

У межах курсу розглядаються минулі та сучасні природні небезпеки, причини та механізми їх виникнення, просторово-часові закономірності розвитку та наслідки для природного середовища і суспільства. Значна увага приділяється аналізу гірських природних небезпек, зокрема геологічних і геоморфологічних процесів (зсуви, обвали, селеві потоки, карст, землетруси), гідрометеорологічних

явищ (повені, паводки, лавини, сильні опади, вітровали), а також небезпек, пов'язаних із сучасними кліматичними змінами.

НАВЧАЛЬНИЙ КОНТЕНТ ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

МОДУЛЬ 1. Природа Українських Карпат і Кримських гір	
Тема 1	Фізико-географічне положення та особливості природи Українських Карпат і Кримських гір
Тема 2	Тектонічний режим, морфоструктури та особливості геологічної будови Українських Карпат і Кримських гір
Тема 3	Екзогеодинаміка та морфоскульптури Українських Карпат і Кримських гір
Тема 4	Клімат, поверхневі та підземні води Українських Карпат і Кримських гір
Тема 5	Ландшафти Українських Карпат і Кримських гір: минуле і сучасне
МОДУЛЬ 2. Природні небезпеки Українських Карпат	
Тема 6	Геологічні небезпеки: генезис та поширення
Тема 7	Геоморфологічні небезпеки: генезис та поширення
Тема 8	Метеорологічні небезпеки. Особливості виникнення та вразливість гірських територій
Тема 9	Гідрологічні небезпеки
МОДУЛЬ 3. Природні небезпеки Кримських гір	
Тема 10	Геологічні небезпеки: генезис та поширення
Тема 11	Геоморфологічні небезпеки: генезис та поширення
Тема 12	Метеорологічні небезпеки. Особливості виникнення та вразливість гірських територій
Тема 13	Гідрологічні небезпеки

ФОРМИ, МЕТОДИ ТА ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ

При викладанні використовуються основні традиційні та інтерактивні методи навчання, новітні технології, спрямовані на досягнення освітньої мети й прогнозованих програмних результатів:

- Лекційні заняття з використанням мультимедійних презентацій.
- Тематичні семінари та дискусії.
- Робота з картографічними джерелами та даними ДЗЗ.
- Використання ГІС-інструментарію та математичного моделювання.
- Онлайн-курси та інтерактивні платформи.
- Виконання індивідуальних дослідницьких проєктів.

ФОРМИ Й МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА ОЦІНЮВАННЯ

Поточний контроль: тестування, оцінювання лабораторних робіт та поточні відповіді під час їхнього виконання та захисту, індивідуальні проекти, їх презентації та захист, самостійна робота.

Підсумковий контроль – залік.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)													Кількість балів (екзамен)	Сумарна к-ть балів
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2				Змістовий модуль 3					
Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т		
е	е	е	е	е	е	е	е	е	е	е	е	е		
м	м	м	м	м	м	м	м	м	м	м	м	м		
а	а	а	а	а	а	а	а	а	а	а	а	а		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13		
8	10	8	8	8	8	16	8	8	11	9	8	8	40	100

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Зараховано	A (90-100)	відмінно
Зараховано	B (80-89)	дуже добре
Зараховано	C (70-79)	добре
Зараховано	D (60-69)	задовільно
Зараховано	E (50-59)	достатньо
Незараховано	FX (35-49)	незадовільно (з можливістю повторного складання)
Незараховано	F (1-34)	незадовільно (з обов'язковим самостійним опрацюванням освітнього компоненту до перескладання)

ПОЛІТИКА ЩОДО АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

- ✓ Питання плагіату та академічної доброчесності регламентуються ЗУ «Про вищу освіту» та локально-правовими актами ЗВО: Положенням про виявлення та запобігання плагіату у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича <https://www.chnu.edu.ua/media/hkzbr1b2/polozhennia-pro-vyivlennia-ta-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu-u-chnu-2025.pdf>, Політикою використання штучного інтелекту у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича <https://www.chnu.edu.ua/media/ni4ptvsk/polityka-vykorystannia-shtuchoho-intelektu-chnu.pdf> та Етичним кодексом Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича <https://www.chnu.edu.ua/media/bkyl5klw/etychnyi-kodeks-chernivetskoho-natsionalnoho-universytetu.pdf>
- ✓ Студенти несуть **особисту** відповідальність за випадки їхнього порушення, враховуючи плагіат, списування, підказування тощо. У разі виявлення академічної недоброчесності

вперше бали, зараховані студентів/ці за виконане завдання, скасовуються. Повторна практика недоброчесності може призвести до анулювання всіх нарахованих за курс балів.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

Сайт кафедри фізичної географії, геоморфології та палеогеографії
<http://terra.chnu.edu.ua/category/publikacziyi/>
<https://collectedpapers.com.ua/>

*Детальна інформація щодо вивчення курсу висвітлена у робочій програмі
навчальної дисципліни*

<https://terra.chnu.edu.ua/category/op/rp-bakalavry/>